

“Sense el País Valencià, a l’Institut Ramon Llull li faltaria una branca”

L'eivissenca Fanny Tur és la nova directora adjunta de l'Institut Ramon Llull per a les illes Balears, després de la reincorporació del govern signada per Francesc Antich.

Fanny Tur (Eivissa, 1961), ex-consellera de Cultura del Consell Insular d'Eivissa (1999-2003) és la nova directora adjunta de l'Institut Ramon Llull en representació de les Balears. Aquest nomenament coincideix amb la reincorporació recent del govern illenc a aquest organisme cultural, després del parèntesi d'absència imposat pel conservador Jaume Matas. L'executiu que presideix Francesc Antich té previst un pressupost de dos milions d'euros, pel cap baix, per a l'any vinent, que serviran per a enfortir la presència del Ramon Llull a l'arxipèlag. Fanny Tur manté l'esperança que el País Valencià s'afegesqui també a l'Institut, ja que actualment és l'únic territori catalanoparlant que no en forma part, i considera que la pertinença a aquesta entitat hauria de ser “qüestió d'estat”, sense que estigués supeditada a partidismes o disputes polítiques.

—Actualment a què dedica l'activitat l'Institut Ramon Llull?

—Fonamentalment, a la promoció exterior de la llengua catalana. Fa diverses activitats i participa en nombrosos esdeveniments, com la Fira de Frankfurt, la Biennal de Venècia... I, al mateix temps, estableix seus a diversos països arreu del món. Té l'àmbit d'actuació fora del domini lingüístic català, és a dir, pot actuar a Madrid, a Mèxic, als Estats Units, a l'Argentina...

—Ara dirigireu l'Institut a les Balears. Quins són els principals objectius que teniu a les illes?

—El director de l'Institut és Josep Bargalló. El meu càrrec és el de directora adjunta per a les Balears, però la direcció adjunta es refereix a tot

l'Institut. N'hi ha dues: una per a Catalunya, Neus Fornells, i una altra per a les Balears, que ocup jo. A part de participar en els projectes genèrics de tot l'Institut, em centraré a promoure i a impulsar activitats des de les Illes per a divulgar la producció literària i la cultura d'ací. L'Institut, per exemple, té una línia de subvencions per a traduir obres escrites originàriament en català. Es vol facilitar que obres en català es puguin llegir en unes altres llengües.

—El govern balear acaba de retornar a l'Institut. Com ho valoreu? Hi té prou implicació, pel que fa a pressupost i mitjans?

—El govern balear s'ha tornat implicar en allò de què no s'havia d'haver desimplicat mai. L'Institut es creà el 2002, quan eren presidents Jordi Pujol i Francesc Antich. El 2004, quan el PP tornà al govern de les Balears, Jaume

Matas se'n va desentendre. Això no havia d'haver passat, perquè l'Institut Ramon Llull hauria de ser una qüestió d'estat, que no s'hi entri i se'n surti només per canvis polítics. Enguany, la cosa ha tornat a la normalitat i toca posar-se en funcionament. Per al 2008 no hi havia una partida econòmica concreta, però Presidència ha habilitat 200.000 euros per començar a cercar seu, crear un equip de feina i engegar l'Institut. A partir de l'any que ve hi haurà un pressupost d'uns 2 milions o 3 milions d'euros, que ja és una quantitat important per a les Illes. Seran per a activitats específiques de promoció de l'activitat cultural, artística i literària de la producció de les Illes a l'exterior.

—Serà mai possible la incorporació de València a aquest organisme?

—Evidentment, aquest és un dels principals objectius. Fins que els governants no entenguin que tots parlem una mateixa llengua, que és un patrimoni que s'ha de protegir i que això és una cosa d'estat, no anirem pel camí correcte. Seria fantàstic. Ens agradaria molt de comptar amb València. Aquest és un dels objectius: obrir els braços al País Valencià.

LORENA PORTERO

LORENA PORTERO

—Però és una decisió política...

—Efectivament, però desitjam que la decisió política sigui incorporar-s'hi, com ja ha fet Andorra. Els lligams amb el País Valencià hi han de ser.

—Hi ha cap fórmula per a garantir un consens polític, que al cap i a la fi és el que garantirà la bona salut de l'Institut?

—Jo no crec que el consens sigui impossible. S'ha intentat i es continuarà intentant. És un dels objectius que tenim. Sense el País Valencià, a l'Institut li faltarà una branca que és necessària. Volem que no es faci un ús partidista ni polític de la llengua, i que es treballi per la unitat, respectant sempre totes les varietats i els noms. Tots parlem la mateixa llengua, però això no ha de representar mai una amenaça ni envers cap llengua ni envers cap poble. La riquesa d'una llengua és precisament les seues varietats geogràfiques, i això es protegeix. És clar que hi ha d'haver un català estàndard, perquè també hi ha un espanyol estàndard. Però la riquesa d'una llengua la donen les varietats dialectals. Respectant i reconeixent això s'ha de tenir clara la unitat de la llengua.

—Un dels reptes de l'organisme no ha de ser també fer-se conèixer més al carrer? Encara és una institució molt desconeguda...

—Es tracta de promoure el català i la seua cultura a l'exterior, però també és important que tots els ciutadans dels àmbits de parla catalana en coneguin l'existència, perquè ofereix un seguit d'oportunitats per a la producció literària. Un altre dels propòsits és que els nostres visitants sàpiguen que tenim una llengua pròpia. Molts passen per aquí sense saber-ho.

—Quina presència té l'Institut al món?

—Hi ha seus del Ramon Llull a l'Argentina, al Canadà, als Estats Units, a Alemanya, a Mèxic... En aquests llocs no tan sols es tradueixen els llibres catalans, sinó que també se'n fa promoció, i s'hi fan classes de català. I hom vol obrir la porta no tan sols a grans escriptors, sinó també als qui són en un segon nivell. Ara, al novembre, s'inaugurarà una seu a Nova York.

—Com veieu l'estat de salut del català actualment?

—Home, té un estat de salut delicat. Esperançador, però delicat. És clar que, avui dia, als territoris on el català és la llengua pròpia no es pot viure en català ni es pot accedir a tots els serveis públics en català, cosa que hauria de ser bàsica.

—Creieu que hi ha cap mesura que s'hauria d'aplicar i no s'aplica per fomentar el català a les institucions?

—Crec que les institucions fan molta feina. És cert que hi ha diferències entre unes institucions i unes altres, perquè no sempre donen exemple de l'ús del català. No parl de Catalunya, on ho veuen més clar; parl més des de la perspectiva de les Illes o de València. Crec que es fa bona feina des de la direcció general de Política Lingüística del govern balear, després d'un temps de no fer-ne. Pens que s'ha de facilitar que tothom qui hi arriba pugui fer servir la nostra llengua, és a dir, facilitar-li la integració. La primera passa perquè una persona s'integri plenament al lloc que l'acull és la integració lingüística.

Joan Lluís Ferrer